
ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРИ ВАСИЛІВНИ ГУДКОВОЇ

У червні 2016 р., невдовзі після свого 85-річного ювілею, пішла з життя знаний фахівець з дослідження старожитностей першої половини I тис. н. е. Південного Заходу України, доктор історичних наук Олександра Василівна Гудкова.

О.В. Гудкова народилася 21 листопада 1930 р. в селі Ново-Економічне Донецької обл. у родині гірського інженера. Згодом, у зв'язку з роботою батька, родина змушена була переїхати у Середню Азію і таких переселень, зокрема і трагічних, на початку довгого життєвого шляху Олександри Гудкової буде чимало: Південний Урал, Ростовська область, війна, знову Україна, Польща, репатріація, арешт батька, голод 1947 р.

Закінчивши середню школу із золотою медаллю, О.В. Гудкова вступає до Московського держуніверситету на історичний факультет (відділення Сходу). Серед її вчителів були такі видатні постаті археологічної науки як А.В. Арциховський, С.П. Толстов, Б.О. Рибаків. Олександра Василівна отримала диплом з відзнакою і у 1955 р. була призначена в Каракалпакський історико-краєзнавчий музей у м. Нукус.

Саме в Середній Азії, працюючи вже в секторі археології та етнографії Каракалпакської філії АН УзРСР, О.В. Гудкова сформувалась як чудовий «польовик» та перспективний серйозний науковець. Це засвідчує ціла низка її статей, які вийшли друком у Віснику Каракалпакської філії АН УзРСР та журналі «Радянська етнографія». У 1964 р. О.В. Гудкова захищає кандидатську дисертацію «Ток-Кала (исследование комплекса археологических памятников IV в. до н. э. — XI в. н. э. в северном Хорезме)». У цьому ж році вона була видана окремою монографією, яку дійсно можна вважати головним науковим доробком цього етапу життя дослідниці.

Після переїзду до Одеси, у 1967—1976 рр., О.В. Гудкова працює в Одеському державному університеті ім. І.І. Мечникова як доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків. Незважаючи на викладацьку діяльність,

О.В. Гудкова з самого початку активно включається у вир польової археології. Інтенсивні розвідки в межиріччі Дунаю та Дністра, у степовому Задністров'ї, швидко зробили її однією з найпомітніших постатей в одеському археологічному середовищі.

У 1976 р. О.В. Гудкова була запрошена на посаду старшого наукового співробітника відділу археології Північно-Західного Причорномор'я Інституту археології АН УРСР, де її дослідницький талант розкрився найяскравіше. Очолюючи Ізмаїльську та Буджацьку археологічні експедиції, О.В. Гудкова проводить широкомасштабні дослідження курганів, поселень, ґрунтових могильників, кочівницьких стійбищ. Серед них, насамперед, необхідно назвати такі добре відомі фахівцям із римських старожитностей Східної Європи пам'ятки, як поселення та могильник пізніх скіфів Молога II, сарматський могильник Холмське, поселення перших століть нашої ери Вовча Балка та Дракуля, черняхівські могильники Холмське, Нагірне II та ін. Результати досліджень знайшли своє якісне узагальнення та осмислен-

ня у докторській дисертації «Оседлое население Северо-Западного Причерноморья в первой половине I тыс. н. э.», яку вона успішно захистила у 1987 р. в Інституті археології АН УРСР.

Починаючи з 1988 і до виходу на пенсію у 2007 р. О.В. Гудкова працює на посаді провідного наукового співробітника відділу археології Північно-Західного Причорномор'я ІА АН УРСР — НАН України. Втім, словосполучення «вихід на пенсію», стосовно наукової творчості Олександри Василівни необхідно використовувати виключно умовно або лише формально, оскільки і після офіційного завершення своєї трудової діяльності вона продовжувала плідно працювати на ниві археологічної науки до останніх років свого життя. Найкращими свідченнями цього є її останні великі за обсягом твори: розділ «Черняховская культура» у колективній мо-

нографії «Древние культуры Северо-Западного Причерноморья» (Одесса, 2013) та спільна з Е. Шультце монографічна публікація черняхівського могильника Нагірне II (Берлін, у друці).

Я познайомився з Олександрою Василівною ще у 1971 р., навчаючись на історичному факультеті Одеського університету. Саме вона, безпосередньо «в полі», дала мені перші уроки справжньої польової археології. З того часу наше спілкування, не зважаючи на різні обставини, не припинялося ніколи. Вимоглива і, на перший погляд, сувора, О.В. Гудкова насправді була доброю, чуйною людиною, гарною подругою, цікавим, надзвичайно ерудованим співрозмовником, щедрою господинею та, безперечно, висококласним професіоналом.

Ми будемо пам'ятати Вас, Олександро Василівно!

О.М. ДЗИГОВСЬКИЙ

ПАМ'ЯТІ В'ЯЧЕСЛАВА ГРИГОРОВИЧА КОТИГОРОШКА

10 вересня 2016 р. пішов із життя один із провідних археологів Закарпаття — професор В'ячеслав Григорович Котигорошко. Пішов, але назавжди залишив частину себе в серцях та пам'яті близьких і друзів, а значний багаж своїх знань — на сторінках праць, за якими його згадуватимуть вдячні читачі.

В.Г. Котигорошко народився 22 липня 1947 р. у м. Самбір Львівської обл. у сім'ї військовослужбовця, офіцера-прикордонника. Разом із родиною об'їздив фактично увесь Радянський Союз, жив у військових містечках прикордонних застав. У 1965 р. закінчив Тетрицарійську середню школу в Грузії, опісля переїхав до Закарпаття, з яким пов'язав своє подальше життя.

З 1967 р. В.Г. Котигорошко навчався на історичному факультеті Ужгородського державного університету, який закінчив у 1972 р. Зі студентської лави захопився археологією, давніми племенами та народами. У колі товаришів-студентів розпочав сповнене при-

